

EMILIA LAJUNEN

Tanssiva viulisti ja avainviulisti muusikko-säveltäjänä ja nykypäivän perinteenkantajana

Lectio praecursoria

Emilia Lajusen taiteilijakoulutuksen tohtorintutkinto tarkastettiin 2.12.2023 Musiikkitalon Organossa Helsingissä. Jatkotutkinnon aihe oli ”Kylällinen riivattuja pelimanneja – arkistotallenteet ja samanaikainen tanssiminen ja soittaminen muusikon ilmaisun laajentajina”. Opin- ja taidonnäytteeseen kuuluvan tutkielman otsikko: Kylällinen riivattuja pelimanneja – arkistotallenteet ja samanaikainen tanssiminen ja soittaminen muusikon ilmaisun laajentajina. Tarkastustilaisuuden valvojana toimi MuT Saijaleena Rantanen. Lausunnon tutkinnon taiteellisesta osuudesta antoi lautakunnan puheenjohtaja MuT Majja Karhinen-Ilo. Lausuntonsa kirjallisesta työstä antoivat dosentti Petri Hoppu ja MuT Piia Kleemola-Välimäki.

Musiikkiesitykset lektion aikana:

Satavuotinen saka, säv. trad. & Lajunen, sov. Lajunen & Grundström

Vainaan perua, säv. trad. & Lajunen, sov. Lajunen & Grundström

Hoskari, säv. Lajunen, sanat Herman Saxberg (Pilli-Hermann) & trad. edit. Kare Eskola

Leppänen, säv. trad. & Lajunen

Emilia Lajusen kanssa musisoi Eero Grundström.

Syvennyin taiteellisessa jatkotutkinnossani viulistina ja avainviulistina tanssivan muusikko-säveltäjän ilmaisuun ja nykypäivän ammattikansanmuusikon perinteenkantajuuteen. Käytännössä tutkin soittaen ja tanssien musiikkia, joka jää kansanmusiikin kahden historiallisen kerrostuman väliin. Tätä kutsun tutkielmassani kansanmusiikin välimuotoiseksi musiikiksi ja perinteeksi, joka edustaa nimenomaan instrumentaalimusiikin muotoa. Uudempi kerrostuma eli pelimannimusiikki on erilaista kuin vanhemman perinteen eli runolaulukulttuurin musiikki, johon nykyään yhdistetään usein myös käsite pitkä estetiikka. Pitkällä estetiikalla kuvataan usein runolaulukulttuurille ominaista jatkuvasti muuntelevaa, pitkäkestoista ja vähäsävelistä laulua ja soittoa. Vanhemman kerrostuman soittajalle pitkän estetiikan mukainen soitto oli musiikkia ilman nykyajan kappalemuotoisuutta. Kaikki musiikki ei kuitenkaan runolaulukulttuurissakaan ollut pitkäkestoista.

SOITTAEN JA TANSSIEN ARKISTOTYÖN JA KEHOLLISUUDEN LUOVASSA VÄLITILASSA

Taiteellisissa osioissa ja tutkielmassani tutkin ja havainnollistin sitä, mitä näiden kahden, pelimannimusiikin ja runolaulukulttuurin välissä on ja voiko ne yhdistää. Sävelsin, sovitin ja esitin taiteellisissa osioissa taiteellisen tutkimisen avulla uudenlaista kansanmusiikkia, sellaista, jota en muuten osaisi tai uskaltaisi luoda. Kahden kerrostuman välitila oli hyvä alku, mutta keskeisiksi tutkimusvälineiksi muodostuivat tanssi ja arkistotyö. Muusikkona minua ovat aina kiehtoneet kansanmusiikin eri historialliset kerrostumat ja niistä arkistoäänitteille tallennetut hetket, sillä ne ovat aina vain tietyn hetken säilyttäjiä ja tallentajia. Voin kuvailla suhdettani pelimannien arkistoon jättämään perintöön intensiiviseksi. Taiteellisessa tutkimuksessani kysymys on ollut siitä, miten arkistoäänitteet ruokkivat ja muovaavat taiteellista luovuuttani. Helsingin Sanomien toimittaja Jussi Tossavaisen soolosoittoani koskeva ilmaisu ”soittaa kuin kylällinen riivattuja pelimanneja” tarkoittaakin minulle kaiken pelimanneilta perityn tiedon ja omaksutun informaation läsnäoloa ja kuulumista musiikissani. Koen tavoittaneeni sen, mitä olen musiikillani halunnutkin ilmaista, kun musiikkiani kuvataan sanoilla perinteinen ja traditionaalinen. Tällöin näen roolini perinteen jatkumossa perinteenkantajana. Tarkoitukseni ei kuitenkaan ole säilöä uutta perinteen kerrostumaa jälkipolville vaan jatkaa perinteen jatkumoa eteenpäin siitä, mihin pelimanni on jäänyt. Tutkielmassani olen sanallistanut menetelmäni, kuinka arkistoäänitteestä etenen imitoinnin, kehollisen kuuntelun ja improvisoinnin avulla muusikon oman version luomiseen ja perinteenkantajuuteen.

ARKISTOTALLENTEET INSPIRAATION LÄHTEENÄ

Tohtorintutkinnossani syvennyin arkistotalleenteisiin aineistona ja inspiraation lähteenä. Aloittaessani jatkotutkintoa olin huolehtinut, että Suomen maantieteellisten rajojen puitteissa olin perehtynyt laaja-alaisesti ja avarakatseisesti eri viulupelimannien persoonallisiin soittotyyleihin. Tajusin kuitenkin yhden oleellisen puutteen. En ollut juurikaan syventynyt synnyinmaakuntani Keski-Suomen viulupelimannien perintöön tai ylipäätään kysynyt itseltäni, onko Keski-Suomessa omaa alueellista viulutyyliä. En ollut myöskään miettinyt tarkemmin sitä, minkälaisia persoonallisia soittotyylejä alueen viulupelimanneilla mahdollisesti on. Keski-suomalaisista perintöä oli minulle siihen saakka edustanut isoisän isoisäni Pilli-Hermanni, Herman Saxberg, aikansa kuulu rikollinen ja pelimanni Keuruulta. Pilli-Hermanniin palaan myöhemmin tässä lektiossa.

Tutkinnossani tein yhteensä neljä taiteellista esitystä, joiden aineistona oli keski-suomalaisilta viulupelimanneilta tallennettu aineisto. Tutkimukseni arkistomateriaalia ovat siis kansanmusiikkia sisältävien arkistojen äänitteet ja kirjallinen materiaali.

Yksityiskohtaisemmin arkistoaineisto kattaa muun muassa kansanmusiikkisävelmiä, soittoa ja laulua, transkriptioita, kertomuksia ja valokuvia sekä haastatteluja. Viulupelimannit, jotka nousivat arkistoaineistosta esiin, olivat Ville Paananen Sumiaisista, Akseli Raatikainen Viitasaarelta ja Pekka Kinnunen Kannonkoskelta. Välimuotoista musiikkia edustavan soittotapansa vuoksi myös mäntyharjulainen Jalmari Siiriäinen on ollut tärkeä osa tutkimusaineistoa. Kaikkien näiden viulupelimannien persoonallinen soittotapa oli erottuva, ja heidän soittamansa ohjelmisto ja kertomansa elämäntarinat ruokkivat taiteellista inspiraatiotani. Pelimannin persoonallisesta soittotavasta erottuivat esimerkiksi sellaiset yksityiskohdat kuin Ville Paanasen rytmikäs jousenkäyttö ja jalanpolkeminen, Akseli Raatikaisen rouhea ja vanhakantaista intonaatiota sisältävä soittotyyli sekä Pekka Kinnusen laulava ja kaunis viulunsointi ja sympaattinen kertojanääni. Arkistot olivat musiikillisen inspiraation ja luovuuden lähde, tutkimuksen aineistoa ja samalla oleellinen osa taiteilijuuttani. Loin musiikkiani ja taidettani luontevassa ja syvässä yhteydessä arkistoihin tallennettuun materiaaliin. Varsinaisten arkistoäänitteiden sävelmien ja soittajien persoonallisten soittotyylien lisäksi soittajien haastattelut elämäntarinoineen ja yksityiskohtineen olivat minulle tärkeää aineistoa. Käyttämäni arkistoaineisto oli ja on minulle aina reitti olla kontaktissa historiaan ja juuriin.

MUUSIKON SAMANAIKAINEN SOITTAMINEN JA TANSSIMINEN

Pelkkä arkistotyöskentely tallennettua arkistomateriaalia kuunnellen, imitoiden ja soittaen havainnoiden ei kuitenkaan riittänyt. Minun oli tanssittava ja liikuttava, löydettävä kehollinen kuuntelu yhdessä arkistojen sävelmistön ja tarinoiden kanssa. Materiaalin sisältäpäin kuunteleminen kehollisuuden avulla synnytti kokemuksen monikanavaisesta kuuntelusta. Monikanavainen kuuntelu on itse kehittämäni käsite, ja käytän sitä kuvailemaan soittamisen ja tanssimisen yhdistämisessä syntyvää erillistä olotilaa, jossa aktiivinen huomio on keskellä, ei erikseen soittamisessa tai tanssimisessä. Koen monikanavaisen kuuntelun kehollisena tilana, keholliseen kuunteluun sijoittuvana. Siinä on kyse kahden toisiaan risteävän tapahtuman tilasta, jossa tanssiminen tai soittaminen eivät ole toinen toisilleen alisteisia tai hallitsevia, vaan ne ovat symbioottisesti sidoksissa toisiinsa. Näin syntynyt orgaaninen ja sulautunut kuuntelun ja toiminnan tila luo erityisen luovuuden tilan ja mahdollistaa muusikon kehollisen ilmaisun avautumisen. Yhdessä välimuotoisuuden kanssa muusikon samanaikainen soittaminen ja tanssiminen toimi vieraana ja uutena työkaluna ja taiteellisen tutkimuksen menetelmänä. Tanssi on tutkimukseni näkökulman haastaja, työkalu sekä menetelmä, joka mahdollistaa taiteilijalle mutta myös taiteelliselle tutkimukselle tarpeellisten kysymysten esittämisen.

Tutkimuksessani tanssi ja liike on kansantanssin estetiikan mukaista mutta siihen liittyy oleellisesti kehollisuus. Kehollisen kuuntelun ja havainnoinnin avulla on

ollut mahdollista tutkia muusikon toimintaa ja ilmaisua uudesta näkökulmasta. Kehollisen ja taiteellisen tutkimuksen avulla on ollut mahdollista syventyä välimuotoiseen musiikkiin. Niiden avulla on ollut myös mahdollista luoda musiikkia, jota ei olisi muuten syntynyt. Esimerkkeinä tutkinnon aikana syntyneistä kappaleista ovat Satavuotinen sakka ja Vainaan perua. Satavuotinen sakka on kerääjä A. O. Väisäsen kanteleensoittaja J. Laitilalta tallentama sävelmä. Nimi Satavuotinen sakka kuvaa erinomaisella tavalla mielestäni niitä kerrostumia, jotka Laitilalta tallennetun version äänittämisestä 1900-luvun alussa ovat kertyneet tähän päivään mennessä: yli sadan vuoden mittainen kertymä kansanmusiikin eri kerrostumia. Vainaan perua taas on Jalmari Siiriäisen soittama sävelmä. Siiriäisen versiossa on kuultavissa jotain vanhakantaisuuteen ja runolaulukulttuuriin viittaavaa mutta toisaalta myös valssimaista poljentoa. Satavuotisessa sakassa ja Vainaan perussa tämän ajan välimuotoisuus ja liikkeestä vaikuttanut musiikki saa yhden mahdollisen muotonsa.

KANSANMUUSIKON MUUSIKKO-SÄVELTÄJYYS

Taiteellinen tutkimukseni tuotti yhteensä neljä esitystä, joissa tanssi laajentaa kansanmuusikon muutenkin laajaa tekijyyttä. Tämän ajan muusikko, jonka erityisala on kansanmusiikki, on usein sekä säveltäjä, sovittaja, esittäjä että tutkija. Tällainen tekijyys on erilaista kuin esimerkiksi perinteisen taidemusiikin säveltämisestä erillinen esittäjyys. Tämän sanallistaminen ja avaaminen on ollut yksi tutkielmani tehtävistä. Ensimmäinen osio eli *Artjamei - riitit ja liike* (2017) syntyi yhdessä tanssija-koreografi Outi Markkulan ja äänisuunnittelija Tuuli Kyttälän kanssa. Siinä keskityin löytämään tien muusikon kehollisuuteen ja liikkeeseen. Markkula oli mukana myös Väkevä-kollektiivin produktiossa *Katrillia kahdessa ajassa* (2018), joka oli toinen taiteellinen osio. Katrillia kahdessa ajassa oli syventymistä tanssiin yhdessä tanssiryhmän kanssa. Ohjaaja-käsikirjoittaja Elina Lajusen ja nukketheateritaiteilija-muusikko Roosa Halmeen kanssa luodut *Mytty-iltamat* (2018) ovat kiertäneet Suomea runsaasti ensi-iltansa jälkeen. Esityksiä on takana jo yli 50 viimeisen viiden vuoden ajalta. Mytty-iltamat oli tutkintoni kolmas taiteellinen osio. Nukketatteria ja kansanmusiikkia yhdistävä esitys syntyi arkistotallenteiden musiikista ja tarinoista. Viimeinen osio oli *Vainaan perua* (2020) -esitys yhdessä muusikko Eero Grundströmin kanssa. Taiteellisen osion ohjasi koreografi ja tanssin akateemikko Marjo Kuusela, joka tuki ja innoitti suuresti myös koko tutkimusprosessiani. *Vainaan perua* haastoi yli 20 vuotta yhdessä soittaneen muusikkoduon samanaikaisen tanssimisen ja soittamisen äärelle. Syntyi musiikkia, jossa kehollisuus kuuluu. Taiteellisten osioiden musiikkia on tallennettuna myös uudelle soololevylleni *Vainaan perua: Satavuotinen sakka*, jonka julkaisi tänä syksynä saksalainen levy-yhtiö Nordic Notes. Suurin osa on *Vainaan perua* -esityksen ohjelmistoa, mutta osa levyllä äänitetyistä kappaleista on sellaisia, jotka ovat saaneet uuden sovitetun muodon tämän taiteellisen tutkinnon

prosessin myötä. Koen tämän musiikin olevan tiedostetun kehollisuuden ansiosta ikään kuin jatkuvassa liikkeessä.

MUUSIKON KEHOLLISUUS JA SUKUPUOLEN MERKITYS

Arkistotalenteet ja tanssi ovat siis ohjanneet tekemisiäni ja tätä tutkimusta useamman vuoden ajan. Tanssi on tuonut kehollisuuden mukaan muusikon ilmaisuuni. Kansanmusiikin kontekstissa liike on nähtävissä ja kuultavissa soittajan kehossa. Sitä ei ole tarkoitukseen piilottaa. Liikettä edustaa myös muusikon jalanpolkeminen, jonka näen ja koen ilmaisullisena väylänä. Se on myös ilmaisukeino, jota on mahdollista tietoisesti hioa ja käyttää. Tietoisien työskentelyn avulla muusikon kehollisuudesta on löydettävissä uusia ulottuvuuksia ja ilmaisua vapauttavia ominaisuuksia.

Tanssi ja liike laajensivat musiikki-ilmaisuani ja veivät sitä suuntiin, joihin en muuten olisi välttämättä mennyt. Tutkimusmielessä esitykset eivät olleet vain kehollisuuden haltuunottoa, vaan siitä kumpuavan erityisen musiikin luomista. Heittäytymällä itselleni vieraampaan taiteenlajiin eli tanssiin pystyin näkemään musiikissa uusia mahdollisuuksia. Tanssimalla arkistojen aarteita loin uudenlaista kehollista muusikkoutta. Taiteilijälähtöinen taiteellinen tutkimus ja kehollisuus muodostavat rungon tutkimukselleni. Tanssi ja liike ovat johdattaneet taiteellisen tutkimukseni uuden taiteen ohella myös sellaisten asioiden äärelle, joita en olisi mitenkään etukäteen kyennyt näkemään. Intuitio on kuitenkin voima, jonka kuunteleminen on mahdollistanut paljon taiteilijuudessani mutta samalla vienyt väistämättä uusien haasteiden äärelle.

Tutkimus nosti esiin kysymyksiä ja havaintoja musiikkini ilmentämästä sukupuolesta, ja toisaalta muusikon ja taiteilijan positioistani ja sijoittumisestani tietynlaisiin rooleihin. Kaikkien neljän taiteellisen osion aikana ja niiden jälkeen olen joutunut sommittelemaan ajattelua uudenlaisille urille ja kysymään kivuliaitakin kysymyksiä. Kenen musiikkia oikein sävellän ja esitän? Millaista on musiikkini kehollisuus ja olemisen muoto muusikon kehossani? Minkälaisena esikuvana toimin tuleville sukupolville? Vaikka sukupuoli ja sukupuoliroolit eivät ole tutkimukseni ja tutkielmani ydinkysymyksiä, haluan tuoda ne esiin taiteellisen tutkimuksen esiin nostamina tärkeinä havaintoina. Olen sijoittanut itseni maskuliinisesti määrittäneeseen perinteen jatkumoon, onhan jo pelimanni-sanana etymologiakin nimenomaan miessukupuolella. Arkistoaänitteiltä on myös löydettävissä huomattavan vähän naisten esittämiä instrumentaalisävelmiä. Tästä eteenpäin olen siinä suhteessa muuttunut taiteilija, että joudun kysymään itseltäni jokaisen uuden musiikin kohdalla sukupuoleen ja siihen liittyvään ilmaisemiseen kohdistuvia kysymyksiä. Hoskarin tarinan kertominen oli yksi kappaleista, joka nosti esiin havainnot sukupuolesta ja sen merkityksestä. Isoisän isoisäni Pilli-Hermannin nahkoihin heittäytyminen tarinankerronnan

avulla herätti kysymyksen siitä, olenko taiteellisessa ilmaisussani asettanut ennalta määritetyt ominaisuudet toisten edelle tai yksiselitteiseksi valinnaksi. Erityisesti kysymys nousi esiin tutkiessani esivanhempieni elämää ja valmistaessani uutta musiikkia Vainaan perua -esitykseen. Minun oli kyllä luontevaa hypätä Pilli-Hermannin rooliin, mutta sen sijaan koin hänen puolisonsa, esiäitini Pilli-Maijan roolin haastavana. Kyse oli yksinkertaisesti vieraammasta ja vähemmän omaksi koetusta roolista. *Vainaan perua* -levylle tallennettu Hoskarin isännän ryöstömurhaan sotkeutuneiden Aleinin ja Pilli-Hermannin kehollinen ja musiikillinen vuoropuhelu kertoo keuruulaisen tositarinan 1800-luvun lopusta.

Sukupuolen ja sen merkitysten pohdinta on mahdollista kirjoittaa uudelleen historian kaanoniin. Tämän päivän muusikkona minun on mahdollista muokata perinteen kaanonia ja liittää oma kädenjälkeni siihen. Mutta tarkoitukseni ei edelleenkään ole uuden perinteen kerroksen pelkkä tallentaminen jälkipolville kuten aiemmin painotin. Tarkoitukseni on uuden version, feminiinisen tai ylipäätään vaihtoehtoisen variaation tuominen näkyväksi. Se ei tapahdu nopeasti, ja sille on annettava aikaa, mutta se on tapahtumassa. Kehollisesti ilmaisevana muusikkona ja välimuotoista musiikkia tekeväenä kirjoitan sitä jo nyt uudestaan. Tutkimukseni ansiota on sukupuolen ja toiseuden tiedostava muusikkous, joka syntyi kehollisen tiedostamisen myötä.

PERINTEENKANTAJUUS

Liittyminen perinteen ketjuun on yhdenlaista perinteenkantajuutta. Se on huolta pitämistä siitä, mitä on ollut ja tallennettu, mutta niin, että siitä muodostuu osa muusikon omaa taiteellista ilmaisua. Inspiraation ja vaikuttumisen lisäksi se on siis aktiivista toimijuutta. Arkistot ovat turhia, jos informaatiota ei käytetä tai kukaan ei kuuntele tai kohtaa niiden sanomaa ja tietoa. Vuonna 2023 oli suomalaisen kansanmusiikin ja -tanssin vuoden teemana Arkistojen äärellä, ja se merkitsee itselleni henkilökohtaisesti paljon. Koen, että arkistojen arvo tunnustetaan ja niitä voidaan pitää yhtä arvokkaina perinteen siirtäjinä elävän perinnön sukupolvilta toiselle siirtymisen rinnalla. Arkistotallenteiden hyödyntämiseen ja perinteenkantajuuteen tarvitaan kuitenkin historiatietoisia ja inspiroituneita tekijöitä eli esimerkiksi taiteellista tutkimusta tekeviä muusikoita, jotka luovat uutta taidetta tiiviissä kontaktissa arkistomateriaaliin. Arkistojen materiaaliin syventyvälle tutkivalle muusikolle puhuvat myös arkistojen hiljaisuudet, se informaatio ja ne asiat ja henkilöt, jotka ovat jääneet tallentamatta keräämisen aikana vallinneen yhteiskunnallisen ilmapiirin tai muiden rajoitteiden vuoksi. Tämä on tärkeä piirre huomioida. Arkistojen hiljaisuuksien kuuntelemisen taito onkin yksi tutkielmani henkilökohtaisista saavutuksista. Henkilökohtaisesti tärkeätä on kuitenkin mahdollista tehdä jaettua, ja toivon, että jaettavuus toteutuu tämän tutkielman ja tutkimuksen myötä.

TAITEELLISEN TUTKIMUKSEN(I) MERKITYS JA JAETTAVUUS

Taiteellinen tutkimus on noussut yhteiskunnassamme puheenaiheeksi monessa keskustelussa. Hyvin usein sävy on ollut kyseenalaistava tai negatiivinen. Otsikoihin päätyvä keskustelu on kaikkea muuta kuin taiteellisen tutkimuksen ansioihin keskittävää, ja siinä on kuultavissa hyvin paljon epäuskoa. On kuitenkin huomioitava, että taiteellinen tutkimus on taiteilijan tekemää ja sillä on omat tarkat kriteerinsä. Mikä tahansa taide ei ole automaattisesti taiteellista tutkimusta. Omassa tapauksessani esimerkiksi juuri muusikon kehollisuus on oleellinen osa tätä taiteellista tutkimustani. Samanaikaisen soittamisen ja tanssimisen laajentama kehollisuus tutkimuksessani ei olisi ollut käytettävissäni ilman aiempaa taiteellista praktiikkaani. Taiteellinen tutkimus on taiteilijan taiteellaan ja sitä välineenään käyttäen tekemää tutkimusta. Asettamalla muusikkouteni taiteelliseen koelaboratorioon soittamaan ja tutkimaan olen valmistanut ja luonut toisenlaista musiikkia kuin mitä olisi syntynyt, jos olisin pysynyt jo saavutetuilla osaamisalueillani. Laadukkaan taiteellisen tutkimuksen tekeminen vaatii taiteilijan ammattitaitoa tehdä taidettaan mutta myös ymmärrystä jälkeinpäin tunnistaa käyttämiään menetelmiä. Taiteilijan käyttämien menetelmien tunnistaminen ja sanallistaminen tekee tutkimuksesta jaettavaa ja yhteiskunnallisesti hyväksyttävää.

Omassa tutkimuksessani avaan ja sanallistan käyttämiäni kehollisia menetelmiä. Näitä menetelmiä on myös muiden mahdollista toistaa ja käyttää muusikon ilmaisun kehollistamiseen ja muokkaamiseen sekä kehontietoisuuden lisäämiseen. Tutkimukseni arkistotyöskentelyn menetelmiä on mahdollista käyttää tarkkaan ja yksityiskohtaiseen arkistotyöskentelyyn esimerkiksi persoonallisen soittotavan opettelemisessa, kehollisen kuuntelun omaksumisessa ja ylipäätään arkistoäänitteistä inspiroitumisessa. Kansanmusiikki on väistämättä kiinni historialähtöisyydessään. Historialähtöisyydessä on kuitenkin haasteensa, sillä tallentaminen mutta myös tutkiminen on aina kiinni omassa ajassaan. Taiteilijana olen katsonut taakse ja eteen, historiallista aineistoa soittaen ja tanssien havainnoiden. Lopputuloksena on musiikkia, jossa kuuluu välimuotoisuus mutta myös perinteenkantajuus ja persoonallinen soittotapa ja ilmaisu. Siinä kuuluu oma näkemykseni, ja se on jaettavissa musiikkina ja toistettavissa menetelmien avulla. Muusikkona tekijyyteeni kuuluvat nyt säveltäminen, sovittaminen, esittäminen ja tutkiminen sekä nykyään myös tanssiminen. Esimerkkinä tästä on kappale Leppänen, joka on kehollinen ja välimuotoinen variaatio polskan ja rajakarjalaisten kantelesävelmien maanittamisesta improvisaation avulla. Tämä taiteellinen tutkimus on avannut muusikon kehollisuutta sekä toisaalta historiatietoisien vuorovaikutuksen ja historialähtöisen kansanmusiikon työmenetelmiä. Se on osoittanut, että tiedostettu kehollisuus ja syventyminen tuottaa omanlaista ilmaisua ja musiikkia. Liike jatkuu tästä eteenpäin laajentuen ja siirtyen myös muille muusikoille, sillä nyt se on päässyt vapauteen muusikon kehossa ja ilmaisussa!